

OBRRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI

IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO
OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE
CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEV. DIN 2.—
// ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DO-
// PISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. //

»OBRRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH
ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER
NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // URED-
NISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA ULICA 10. //
// PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA. // TELEFON 30-88. //

XX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 1. APRILA 1937.

ŠTEV. 7.

Obrtniki gredo na tabor v Ljutomeru Velika manifestacija bo prvo soboto in nedeljo v aprilu

Prvo soboto in nedeljo v aprilu se bo vršil v Ljutomeru, v prijazni, starodavni metropoli Slovenskih goric, velik obrtniški tabor, ki se ga bo udeležilo veliko, število zastopnikov te naše prevažne gospodarske panoge od blizu in daleč. Zveza obrtnih društev je za svojo manifestacijo izbrala ta čas in ta kraj, da izpriča svojo pozornost in skrb obrtništvu v Prlekiji, ki bo prav tedaj obhajalo svoj veliki praznik s 30-letnico Ljutomerskega Trgovsko-obrtnega društva. Naši obrtniki se bodo pač z veseljem odzvali vabilu gostoljubnih, vedrih in veselih tovarišev iz Prlekije, ki bi jim radi vsaj za bežen dan ali dva odprli okence v svoje dejanje in nehanje in pred njimi razgrnili najlepši kos slovenske zemlje ob Muri, ki je bila doslej tako krivično pozabljena. V nedeljo 4. aprila se bo v Ljutomeru zbralo vse pošteno misleče obrtništvu, ki se zaveda, da bodo njegove težnje in potrebe upoštevane samo, če bo nastopilo enotno in odločno.

Program manifestacije je naslednji: V soboto popoldne sprejem delegatov ob prihodu v Ljutomer, ob 18. v Katoliškem domu konferenca Zveze obrtnih društev, ob 20. slavnostna predstava v Sokolskem domu, po predstavi pozdravni večer. Nedeljski program se bo pričel z budnico po mestu ob 6., ob 8.51. sprejem gostov na kolodvoru, ob 9. občni zbor zveze v Katoliškem domu, ob 10.30 obrtniški tabor v Sokolskem domu, po taboru pa manifestacijski obhod vseh zborujočih obrtnikov skupno z zastopstvi gospodarskih korporacij in prijateljskih društev. V sprevedu bo v posebni skupini sodelovala obrtniška mladina. Z zaključkom spreveda bo dnevni red tabora končan, po obedu pa se bodo vršili skupni izleti v Ljutomerske gorice. Zveza je dosegla polovično vozino na vseh železnicah, ugodnosti pa bodo gostje deležni na podlagi posebnega izletniškega znaka, ki stane 7 din in bo veljal tudi za razne popuste pri preskrbi in predstavah.

»Lotmerk«, sloveče središče Prlekije, ki bo tokrat zbralo v svojem okrilju armado rokodelskih mojstrov iz vse banovine, pa tudi odlične goste iz oddaljenih krajev, je znamenito, starinsko mesto, ki je že tudi po svoji turistični pomembnosti vredno obiska. Že pred 700 leti so spisi omenjali Ljutomer kot trg pod gospodstvom graščakov na Dolnjem gradu, ki je stal nad bližnjim Podgradjem na mestu današnjega gradiča. Pred 10 leti je trg dobil naslov mesta in danes šteje nad 1600 prebi-

valcev, ki se bavijo z obrtjo, trgovino in kmetijstvom, posebno vinarstvo, sadjarstvom in živinorejo. Kot letovišče je Ljutomer z okolico vabliliv zlasti spomladi in na jesen, ki je s svojo solnčno vedrino in toploto najlepši letni čas vse Prlekije. Izmed izletov je najlepši izlet na znameniti, po svoji kapljici sloveči Jeruzalem s krasnim razgledom po zelenem vinskem raju, na domova Stanka Vraza in Frana Mikošiča, na Slamnjak in Strmec, v Rinčeto in Nunsko grabo pa dalje proti Sv. Miklavžu, Sv. Bolfenku, po ravnici na Cven in Moto, kjer so vsako leto znane konjske dirke, pa v Stročje vas in Pristavo, Noršince in Babince, v Podgradje in v Radomerje. Zatorej ne pozabite tako urediti zadev, da boste prvo nedeljo po veliki noči lahko pohiteli v Ljutomer!

Tabor?

Kaj pa bo vendar na obrtniškem taboru, ki bo prihodnje nedeljo, 4. t. m. v Ljutomeru, vprašujejo rokodelski mojstri in mojstrice, pa tudi neobrtniki, ki se zanimajo za tabor. Odgovor temu je lahek.

Obrtništvu dravske banovine se dobro zaveda, da je edina obrtna organizacija »Zveza obrtnih društev za dravsko banovino«, ki ni klonila in popustila niti za las od svojega programa. Nasprotno, svoj program je še izpopolnila z ozirom na razne spremembe in dogodke, ki se tičejo življenjskih interesov obrtniškega stanu. Tabor v Ljutomeru pa bo praznik obrtništvu, ki hoče v tovariški slogi in stanovski zavesti brez vsakih političnih primesti, resno in samozavestno podkrepiti naš zvezni program. Naša narodna javnost pa naj ima ob tej priložnosti seznaniti se z našimi zahtevami in se prepričati, da so vse naše težnje v celoti tudi v interesu vsega našega narodnega gospodarstva.

Dolžnost obrtništvu pa je, da se odzove in udeleži te važne obrtniške manifestacije.

Hočemo dela, zaposlitve ter stvarno uvaževanje in izvršitev naših predlogov.

Tovariši in tovarišice, pokazimo, da se zavedamo svojih nalog! Udeležimo se v čim večjem številu obrtniškega tabora v Ljutomeru.

Vsi na plan!

Pavšalna pridobnina obrtnikov

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je naslovila na vsa združenja nastopno okrožnico:

»Kakor vam je znano, uvaža finančni zakon 1937/38 pavšalno obdavčenje obrtnikov v krajih, ki imajo do 20.000 prebivalcev, pod pogojem, da delajo na roke in ne zaposlujejo več nego 2 pomočnika.

Vprašanje porabe motorne pogonske sile se bo uredilo s pravilnikom v tem smislu, da se morejo pavšalirati tudi obrtniki, kateri ne porabljajo dve konjski sili ali ne potrošijo preko 2.000 kilovatnih ur struje na leto.

Učencev se v nobenem slučaju ne bo šlo za pomočnike. Istotako bodo pavšalirani obrtniki, četudi ne delajo samo po naročilu, ampak tudi za skladišče.

Ministrstvo financ hoče ta način obdavčenja uveljaviti že v l. 1937. Radi tega hoče v naprej vedeti, kateri obrtniki bodo v prihodnje plačevali pridobnino pavšalno. V to svrhu nas je potom beograjske zbornice naprosilo, da naročimo vsem podrejenim združenjem, naj sestavijo seznam obrtnikov, ki pridejo po našem mnenju za pavšalizacijo pridobnine v poštev.

Seznam naj ima sledeče razpredelke:

- 1) zaporedna številka,
- 2) ime in priimek obrtnika-pavšalista,
- 3) vrsta obrta,
- 4) kraj poslovanja,
- 5) je-li dela a) brez pomočnika,
b) z 1 pomočnikom,
c) z 2 pomočnikoma?
- 6) je-li porablja motorno pogonsko silo. Ako jo porablja, koliko konjskih sil ali koliko kilovatnih ur na leto?
- 7) Je-li se bavi s kakim drugim pridobitnim poslovanjem n. pr. trgovec, gostilničar itd.

Napraviti ga je najprej posebej za vsako davčno upravo Vašega področja in potem posebej

- a) za kraje do 5.000 prebivalcev
- b) za kraje, ki imajo preko 5.000, a ne preko 10.000 prebivalcev.

Krajev s preko 10.000, a ne s preko 20.000 prebivalcev, kolikor nam znano, na našem področju ni, vsled tega odpade sestava seznamov tudi za te kraje.

Sezname je sestaviti v dveh izvodih. En izvod je najkasneje v 14 dneh semkaj predložiti, drugi izvod pa je poslati pristojni davčni upravi, čim ga bo zahtevala.

Smatramo, da je zadeva tako važna, da je dolžnost združenj, da tej okrožnici čimprej ustrežejo. Pri tem bi pripomnili, da pridejo konjske sile le tam v poštev, kjer se uporabljajo brez zveze z elektriko. Kjer pa se troši električna energija, je važno, da se je postavilo ministrstvo financ na stališče, da smejo trošiti do 2000 kilovatov, ne da bi izgubili pravo na pavšaliranje.

Vprašanje je za obrtništvu tem bolj zanimivo, ker je ministrstvo prvič priznalo pavšaliranje tudi obrtnikom, ki imajo »strojni pogon«. Sicer je meja za to z ozirom na razmere v naši banovini jako nize postavljena, vendar smo mnenja, da moremo biti s to koncesijo za začetek le zadovoljni. Prav hvaležni smo narodnemu poslancu g. Mohoriču, da je zadevo spravil v finančnem odboru na razgovor in dosegel take za enkrat vsekakor zadovoljive uspehe.

OBRRTNIKI, ZAHTEVAJTE POVSOD, KAMOR ZAHAJATE, SVOJE STROKOVNO GLASILO. PO RAZNIH LOKALIH, KJER JE OBRTNIK NAJVEČJI KONZUMENT, NAJDEMO NAJRAZNOVRSTNEJŠE ČASOPISE, SAMO OBRTNIŠKEGA NE!

Najnovejši gospodarski in stanovski vestnik

× Uredbo o zavarovanju delavcev za primer onemoglosti, starosti in smrti je podpisal minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetkovič ter se bo pričela izvajati 1. septembra. Zavarovanje bo nudilo naslednje rente in podpore: 1.) Invalidsko rento po 200 tednih vplačevanja, ki bo znašala $\frac{1}{4}$ prvotnega zaslužka. 2.) Starostno rento po 500 tednih vplačevanja in sicer za osebe, ki so dovršile 70 let starosti. Najvišja starostna renta bo znašala 432 Din. 3.) V primeru smrti oseb, ki so dosegle 100 tednov vplačil se bo poleg pogrebne rente in izpoda 16 let dala renta v višini $\frac{1}{4}$ zaslužka za vsakega, vdovi pa 3 leta podpora v višini $\frac{1}{4}$ moževne rente. Prispevki za to zavarovanje bodo znašali 3% zavarovane mezde in sicer plača polovico delavec, polovico pa delodajalec.

× Pod protektoratom kancelarja avstrijske zvezne države g. Schuschnigg-a, bo od 4.—6. junija t. l., na Dunaju 2. konferenca mednarodnega obrtniškega urada (sedež v Rimu). Organizacija priprav za delo na konferenci je poverjena avstrijski obrtniški Zvezi.

× V Sloveniji je 758 elektrarn s skupno 160.210 instaliranimi konjskimi silami. Od teh je 575 vodnih, 135 katoričnih in 30 kombiniranih elektrarn. Za lastno porabo služi 621, 137 central pa oddaja tok za prodajo. Vse centrale imajo skupno 282 km kablovodov, 1279 km daljnovidov in 1622 km razdelilnega krajevnega omrežja. Največ toka v preteklem letu je uporabil Maribor in sicer 20.570.000 kWh, t. j. ca 40% več kot vsa ostala slovenska mesta skupaj. Tu je konica v obtežbi dosegla 5.090 KW, pri 12.413 odjemalcih in 177 km dolgem omrežju. Mariboru oddaja tok elektrarna Pala; za razsvetljavo po 3 Din, za pogon motorjev v obrti po 2 Din, za kuhanje po 1 Din, za nočno uporabo v obrti in industriji celo le po 33 par. za kWh. (Elektrotehnični vestnik).

× Mariborska poslovalnica Zavoda za pospeševanje obrti priredi v Celju skupno z tvornico za dušik d. d. v Rušah od 5. do 17. aprila tečaj za avtogeno varjenje. Združenje kovinarjev in kolarjev v Celju daje vse informacije.

× Kolektivne pogodbe sklenjene med akordnimi obrtni in delavstvom se niso obnesle. 15% akordni ključ pri meznem sistemu so dosegli v praksi komaj 4% do 9%.

× Dopolnilo člena 8. Pravilnika o načinu pobiranja banovinskih trošarin pravi: Če je bila na vino, ki se predeluje v kis ban. trošarina že plačana, sme zahtevati proizvednik takega kisa od banske uprave povračilo plačane trošarine. Za vino znaša ban. taksa 1 Din, dočim je za kis samo 50 par. Povračilo mora proizvednik zahtevati preko Odd. fin. kontrole tekom 24 ur.

× Te dni bo v škofji Loki 40 rubežni zaradi neplačanih davkov...

× V Sloveniji so gostilničarji v l. 1936. iztočili 174.845.16 hl. vina, 28.847.35 hl. piva in 5.874.31 hl. žganja.

× Gostilničarji se potegujejo za pavšalizacijo banovinskih trošarin na vino in žganje. Pavšalizacija je že uzakonjena; ban sme predpisati tozadevne pravilnike.

× Tožba tvrde Bat'a proti čevljarskemu mojstru Krstanu iz Ljubljane se je po dolgem zavlacanju nadaljevala 4. marca t. l. Pri tej raspravi so bili zaslišani strokovnjaki iz čevljarske stroke da ocenijo kvaliteto Batovega usnjene izdelka. Po mnenju izvedencev so Batovi čevlji mnogo predragi, čevlji ki stane sedaj 120. Din, bi se lahko prodajal po 95. Din. Proti tej izjavi se je izrekel Batov zastopnik, ki je zahteval ponovno oceno na licu mesta. Zato je bila rasprava prekinjena do nedoločenega časa.

× Za radio-aparate v gostilniških prostorih je bilo doslej treba plačati 1800. Din. Po 1. aprilu se bo v smislu navodil kr. banske uprave ta taksa znižala na maksimalno 360 Din letno.

× Niški obrtniki vodijo akcijo, da si osnujejo svojo lastno Zbornico. Doslej so pripadali pod beograjsko Zbornico.

× V Zagrebu organizira združenje obrtnikov posebno obrtno redarstvo.

× OUDZ v Ljubljani je podal zaključek za 1. 1936. Za bolniško zavarovanje znaša prebitek 298.021. Za poslovanje nezgodnega zavarovanja, ki je v zvezi z bolniškim zaključek se ni sestavljen. Povprečna zavar. meza in število zavarovancev je bilo višje od prejšnjih let. Zato so dohodki za 3.8 milj. višji. Zdravstveno stanje je bilo neugodno, zato so bili tudi vsi fondy izčrpani. Skupni dohodki znašajo 43.07 milj. izdatki 42.77 milj. Največja postavka med aktivni so zaostanki neplačanih prispevkov v višini 18.10 milijonov Din.

× Pripravljalna dela za poset obrtništva na pariški razstavi v Parizu se končujejo. Jugoslovensko obrtništvo se bo te razstave, ki je posebej za obrt velikega pomena, udeležilo v velikem številu. Doslej sta prijaviteli svoje definitivno sodelovanje zbornici v Zagrebu in Beogradu. Slovensko obrtništvo ki se namerava udeležiti pariške razstave pozivamo, da se v lastnem interesu čimprej prijavi bodisi zvezi obrtnih društev ali zbornici za TOI, da bi se moglo organizirati skupen poset.

× Pleskarski in soboslikarski mojstri so si v Beogradu ustanovili svojo borzo za delo, da se tako zaščitijo pred šušmarji.

× Zavod za pospeševanje obrti v Beogradu je sklical anketno o ustanovitvi domačih modnih žurnalov in določanja individualne jugoslovenske moške in ženske noše.

× 90% banovinsko doklado (povišano) namerava fin. ministrstvo po zaslišanju županov mest Ljubljane, Maribora, Celja, Ptuja itd. znižati na 86%. Zato pa bi morali plačevati doklado tudi meščani, kljub temu, da svoje šolstvo vzdržujejo še posebej.

× Z novo trošarino na industrijsko izdelano obutev se bo položaj obrtnikov-čevljarjev znatno izboljšal. Nekatere industrije čevljev zlasti one, ki izdelujejo kvalitetno blago (Bat'a ne) so z novo trošarino precej prizadete tako, da bodo primorane ustaviti delo in odpustiti delavce.

× Kljub damskih frizerjev v Mariboru je priredil 21. marca svoje prvo ogledno friziranje. Veliko število zistopnikov upravnih oblasti in strokovnjakov je z napeto pozornostjo sledilo umetniškemu izvajanju frizerskih mojstrov, ki so dokazali da v ničemer ne zaostajajo za tuji. Tudi v Ljubljani bo v nedeljo 4. t. m. slično demonstriranje frizur. Obrtnike z dežele vabimo k ogledu.

× Izpiti za elektroinstalaterje, zidarke, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre se bodo vršili pri ZTOI v Ljubljani v drugi polovici meseca aprila.

× Dr. Kramar se je v senatu tekoma svoje razprave zavzel za malo obrtništvo, ki se poslužuje motorne moči v malem obsegu in ki bi bili ravno tako potrebni pavšalne pridobnine. Finančni minister je obljubil, da bo izdal davčnim odborom poseben razpis, da bi se ta ugodnost raztegnila tudi na te obrtnike. Proračun je bil v senatu izglasovan z 48 proti 25 glasov.

× Proračun mestne občine Ljubljanske je za novo gospodarsko leto znižan v izdatkih in dohodkih od 103,589.542 din, na 96,752.385 din. V novem proračunskem predlogu so zvišani dohodki mestnega župana od 86.400 na 96.000 dinarjev, prejemki občinskih uslužbencev pa od 12 mil. 92.618 na 13,370.373 din. Za socialno skrbstvo je predvidenih 900.000 dinarjev več. Med davščinami je znižana vodarina od 8 na 6 in pol %.

× OUDZ v Dubrovniku javlja za 19. IV. t. l. ob 11. uri prvo javno of. lic. za izdelavo kovinarskih del nove palače OUDZ v Dubrovniku. Predloge za sestavo proračuna se dobe pri OUDZ v Dubrovniku za ceno 80. Din. Pri isti zgradbi so razpisana tudi elektroinstalaterska dela. Licitacija se vrši istega dne. Podatke in pojasnila prejmete za ceno 100. Din pri OUDZ v Zagrebu ali Dubrovniku.

»Slovenska beseda« v Ljubljani hoče biti zagovornik obrtniških interesov, zato posveča v vsaki številki malo pozornosti tudi obrtnikom. Obrtnikom se pošiljajo tudi na ogled posamezni izvodi ter so obrtniki tega svojega zagovornika baje prav simpatično sprejeli. Mimogrede omenjamo, da prinaša list oglase Bat'e, Soko itd. v velikosti, ki so za skromen list zavidanja vredni. Samo da je namen dober, za sredstva nihče ne vprašuje!

POZOR!

NAROČNIKE IN PRIJATELJE PONOVO OPOZARJAMO NA NAŠ RAZPIS V 5. ŠT. Ugodnosti tega razpisa je lahko vsakdo deležen in sicer:

- 1) Med naročnike, ki bodo naročnino za Vestnik poravnali do 31. maja, bomo potem žreba razdelili 7 zlatih nalivnih peres v skupni vrednosti 1000.— Din.
- 2) Kdor nam bo do 31. maja preskrbel 5 novih naročnikov, ki bodo imeli poravnano celoletno naročnino, ta se že sedaj lahko veseli!

PRVOVRSTNEGA NOVEGA KOLESA, VREDNEGA 1500.— DIN.

Rezultat našega razpisa objavimo 15. 6. 37.

Nekaj navodil udeležencem na obrtniškem taboru v Ljutomeru

Kakšen bo program ljutomerskega tabora in ostalih obrtniških slavnosti v nedeljo, 4. aprila t. l. V soboto 3. aprila popoldne sprejem delegatov od prihodu v Ljutomer. Od 6—7 ure predkonferenca Zveze obrtnih društev v Katoliškem domu. — Ob 20. uri v Sokolskem domu slavnostna predstava. Po predstavi pozdravni večer.

V nedeljo 4. aprila: Ob 6 uri budnica, ob 8.51 uri sprejem gostov na kolodvoru, ob 9 uri občni zbor Zveze v Katoliškem domu, ob 11. uri Obrtniški tabor v Sokolskem domu. Po taboru manifestacijska povorka vseh zborujočih obrtnikov skupno z zastopstvi gospodarskih korporacij in vabljenih prijateljskih društev. — Sodelovala bo obrtniška mladina v posobnih skupinah, na kolesih, itd. Popoldne razne obrtniške prireditve in organizirani skupni izleti v ljutomerske gorice.

Kako bomo potovali v Ljutomer? Zveza obrtnih društev je dosegla ugodnost 50% znižane žel. voznje. Delegati zastopstva in posamezniki, ki morajo biti že v soboto 3. aprila popoldne v Ljutomeru

imajo najprimernejšo zvezo z brzim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 12.55 uri. K temu vlakom imajo priključek Gorenjci z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 12.17. Notranjci z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 13.23. uri. Za Dolenjce je edini izhod, da pridejo v Ljubljano že zjutraj ob 8.51. uri. S tem vlakom, ki je edina najhitrejša zveza z Ljutomerom bodo odpovali povečini vsi delegati društev in predsedstvo Zveze. Ostali udeleženci se bodo povečini poslužili nočnega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob tričetrt 1. uro ponoči (0.45). Ta vlak ima najhitrejšo zvezo z vsemi priključki ostalih vlakov ter pride v Ljutomer pravočasno, t. j. v nedeljo 4. aprila ob 8.14. uri dopoldne k glavnemu sprejemu gostov.

Način preskrbe in njene ugodnosti. Takoj po prihodu v Ljutomer boste dobili od izletnega odbora vse informacije in kjer si boste nabavili tudi spominski znak. Znak stane 7. Din ter bo veljal kot legitimacija za vse popuste pri preskrbi in razne prireditve.

Vsi predlogi naše obrtne politike, ki so bili izglasovani od skupščine in senata, so bile načelne zahteve naše Zbornice in naših osrednjih stanovskih organizacij

Iz poročila zborničnega svetnika gospoda Zdravca na obrtniških zborih v Ljutomeru, Ormožu in Središču

Vsak napreden gospodar si mora napraviti bilanco. Bilanca mu ne predoči samo pregleda o njegovem premoženjskem napredovanju, ampak tudi o njegovem morebitnem nazadovanju, ona mu — kar je važnejše — pokaže, kje da leže vzroki nazadovanja oziroma prepočasnega napredovanja.

Tako tudi naj bo meni na poziv Vašega spoštovanega gospoda predsednika dovoljeno, da vam podam odlomek iz bilance zborničnega dela iz lanskega leta. Ker sem bil pri tem delu deležen le do 29. 5. m. l., v ostalih mesecih, to je po razpustu, pa je vodil posle komisar, se bom omejil le na bolj aktualne točke obrtniških teženj, med katerimi je eno najvažnejših vprašanj obrtništva:

VPRAŠANJE DAVČNE OBREMENTIVNE

Po podatkih, ki so na razpolago, je Slovenija davčno tako obremenjena, da odpade recimo od plačila davkov v letu 1935 v skupnem znesku 192 milijonov Din na Slovenijo 33.3 milijone pridobnine, t. j. 1/6 vsega vplačila, dasi predstavlja Slovenija 1/10 gospodarske moči Jugoslavije. Ze to dokazuje, da so pri nas posebne razmere. Za leto 1935 je znašal predpis pridobnine nekaj čez 28 milijonov, od čegar je odpadlo na obrtnike nekaj nad 5 milijonov dinarjev, t. j. ca. 18%. Ako primerjamo sedaj to število s številom prebivalcev Slovenije, moramo ugotoviti, da odpade na vsakega prebivalca 25 dinarjev, na obrtnika pa ca. 263 dinarjev. Iz tega razloga je morala torej zbornica posebno pažnjo posvečiti vprašanju davčne obremenitve in je vneto sodelovala pri obravnavi tega vprašanja na zadnji vsedržavni konferenci vseh obrtniških zbornic in skupnih zbornic z obrtnimi oiseki, ki se je vršila v začetku novembra leta 1936 v Dubrovniku. Ta konferenca je sprejela posebno resolucijo, ki vsebuje sledeče glavne zahteve obrtnikov:

Davčna praksa naj se izpremeni tako, da bo davčni zavezanec obdavčen po svojem dejanskem dohodku. S tem bi se davčno breme za obrtnika znižalo, državna blagajna pa pri tem ne bi trpela. Progressivno obdavčenje zavezancev pridobnine na podlagi pravičnih kriterijev naj bi se ponovno izvršilo in sicer zato, da se odstranijo vse davčne neenakosti in da se progressivno obdavčenje tudi dejansko izvede. Predpisi o neposrednih davkih naj bi se namreč enako in v celoti uporabljali proti vsem davčnim zavezancem in naj bi se v celoti uveljavilo načelo progressivnega obdavčevanja, ki je povdvarjeno v zakonu o neposrednih davkih. Obrtniki, ki tudi deloma prodajajo nabavljeno gotovo blago, naj bi so izvzeli iz prve skupine člena 42 zakona o neposrednih davkih ter bi se uvrstili v drugo ozi. 3. skupino glede na obseg njih obrti. Obrtniška podjetja naj bi se od strani davčnih uprav ne smeja svojevoljno označevati kot industrijska, temveč naj bi v tem pogledu bilo merodajno izdano pooblastilo oz. dovolilo. Stavbeniki ozi. zidarji naj bi se uvrstili v 2. odn. 3 skupino,

nikakor pa naj bi ne ostali v I. skupini. Davčna stopnja naj se pri drugi in tretji skupini zniža za 2% in sicer pri 2. skupini od 8 na 6%, pri tretji skupini pa od 6 na 4%. V lestvici dohodkov od 10.000 do 70.000 Din naj se izvede diferenciacija tako, da se bo stopnja dopolnilnega davka na dohodek do 20.000 Din znižala, na dohodek od 20.000 do 70.000 Din pa povišala.

Konferenca se je nadalje izrekla za pavšaliranje davka na poslovni promet in je zato poverila ljubljansko zbornico, da do prihodnje konference izdela referat o tem vprašanju. Resolucija tudi zahteva naj se luksuzni davek za obrtnike v celoti ukine.

Posebno pozornost je ljubljanska zbornica na tej konferenci posvetila vprašanju pavšalirane pridobnine. Predlog naše zbornice je, naj se pavšaliranje pridobnine razširi na vse male obrtnike, torej ne glede na velikost kraja obrata. Ta predlog je delno prodr. Ljubljanska zbornica je uveljavila s tem zahtevo našega obrtništva, da se za male obrtnike, t. j. za one, ki zaposlujejo do 2 pomočnika, uvede pavšal. Narodna skupščina in senat sta sprejela na zadnjem zasedanju naslednji amandament g. finančnega ministra:

Spremeni se § 59 zakona o neposrednih davkih: Mali obrtniki iz druge skupine čl. 42 2 b, ki so izključno ročni delavci in imajo največ 2 pomočnika in delajo samo po naročilu, plačajo v krajih do 5.000 prebivalcev, ne glede na to, dali je mesto ali trg Din 80 letno, z enim vajencem Din 100, z enim vajencem in enim pomočnikom Din 150. Če obrtnik zaposluje 2 pomočnika Din 120 in za vsakega pomočnika Din 60, skupaj torej Din 240. V krajih do 10.000 prebivalcev pa plača: obrtnik sam Din 120, z 1 vajencem Din 140 in za vsakega pomočnika Din 70, torej z vajencem in 1 pomočnikom Din 210, z dvema pa Din 160 in za vsakega pomočnika Din 80 skupaj Din 320. Za pavšalirane skupine veljajo odslej 60% maks. auton. doklade.

Enake olajšave uživajo tudi obrtniki v krajih od 10.000 do 20.000 prebivalcev, izvzeta sta torej samo Maribor in Ljubljana, ki imata nad 20.000 prebivalcev. Obrtniki, ki delajo s 3—4 pomočniki spadajo kot doslej v skupino 42 2 b (6%), oni pa, ki imajo stroje ali več kot 4 kvalificirane pomočnike v skupino 42 2 a (8%). Potujoči obrtniki (42/3) plačajo Din 80 in za pomočnika Din 40, v večjih krajih s primeranim poviškom, in enako kakor drugi pavšalisti enotne maksimirane samoupravne doklade z 60% (doslej 80%). Glede samoupravnih doklad, ki zadevajo nepavšaliste, pripominjamo: Smatrajoč objektivno ne bi mogli načelno ugovarjati dejstvu, da je kr. banska uprava v Ljubljani s prevzemom občinskih, šolskih doklad na svoj budžet povišala banske doklade za celih 35%, če nas ne bi pri tem obdal strah, dali bodo občine v stanju v isti meri znižati svoje doklade. Po mojih informacijah ta strah ni brez podlage. Ogronomno povečanje doklad bo povzročilo novo nesorazmerno visoko

obremenitev obrtništva, to tembolj, ker registrira naša banovina navišjo stopnjo doklad v državi.

KREDITNA ZAŠČITA

Glede vprašanja kreditne zaštite obrtništva je konferenca konstatirala, da obrtništvo ni dovolj zaščiteno in je zaprosila kr. vlado, da glede na neznosno stanje, v katerem se nahaja obrtništvo zaradi svoje prezadolenosti, katero pa ni samo zakrivilo, čimprej pristopi h končni, pozitivni rešitvi likvidacije obrtniških dolgov in kreditne zaštite obrtnikov v smislu predlogov, ki so jih vse zbornice že davno podale v svojih resolucijah in predstavkah.

VPRAŠANJE ŠUŠMARSTVA.

Šušmarstvo je v sedanjem času gospodarske krize rak rana našega obrtništva. Zbornica še vedno stoji na stališču, da je treba uveljaviti poseben zakon o pobijanju šušmarstva, t. j. nezakonitega obratovanja, ki naj vsebuje vse zahteve obrtništva, v kolikor jih je v današnjih težkih časih prizkušnje spoznalo za potrebne, da se zaščiti zakonito obrtništvo in zdrav napredek obrtniškega stanu. Vse zbornice v državi so predložile ministrstvu za trgovino in industrijo načrt takega zakona, glede katerega pa se merodajno oblastvo iz raznih vzrokov pomišlja, da bi ga uveljavilo. Minister za trgovino in industrijo je glede pobijanja šušmarstva pred nedolгим izjavil, da vsebuje obrtni zakon dovolj določil, ki bi mogla omejiti tako zelo razvito nelegalno obratovanje. Tej izjavi bi se mogli pridružiti, ako bi imeli zagotovilo, da se bodo določila zakona glede šušmarstva tudi tako strogo izvajala, kakor bi bilo to potrebno glede na današnje potrebe našega obrtništva v borbi za njegov obstoj. Praksa pa na žalost ne potrjuje stališče g. ministra.

GLEDE DELAVSKEGA ZAVAROVANJA stoji zbornica slej kot prej na stališču, da je treba organizacijo delavskega zavarovanja decentralizirati, s čimer bi imela naša dežela možnost svobodnejšega razpolaganja z nabranim denarjem. V zadnjem času so se razširile vesti, da se namerava izvesti tudi zavarovanje za starost, onemoglost in smrt, ki je bilo že leta 1922. uzakonjeno, toda ni bilo izvedeno iz gospodarskih razlogov. Uvedba tega zavarovanja bi predstavljala okoli 100 milijonov novih dajatev letno. Konferenca in Dubrovniku je zato sprejela resolucijo, ki sicer uvedbo takega zavarovanja z idealnega stališča zaradi poboljšanja socialnih prilik našega delavstva sicer pozdravlja, vendar pa prosi, naj naša vlada uvažuje težko stanje obrtništva in naj zato uvedbo zavarovanja delavcev za slučaj starosti, onemoglosti in smrti odloži do tistega časa, ko se bodo gospodarske prilike poboljšale in se bo tudi popravilo gospodarsko stanje številnih osirotelih obrtnikov, ki danes ne bi mogli prenesti tako težke obremenitve. (Ker je medtem izšla uredba o starostnem zavarovanju delavcev, se na zadevo povrnemo na drugem mestu.)

Statistika nam kaže, da obrt, odkar se je pojavila gospodarska kriza, stalno pada. Obrtništvo odlaga svoje obrtne pravice in ne izvršuje več svojega obrta iz razloga, ker na eni strani ni more zadostiti svojim dolžnostim glede plačila javnih dajatev, na drugi pa se je delo v taki meri skrčilo, da obrtnik ne more več vzdrževati svoje delavnice in se skuša preživeti na drug način, da si v teh hudih letih reši vsaj svoje golo življenje.

Lansko leto še vedno kaže padeč obrtov za skoro pol tisoča. Morebitno trenutno zmanjšanje padca nas ne sme navdajati z optimizmom. To pa zato, ker je pač v letih akutne krize 1933 in 1934 odložilo izredno mnogo obrtnikov svoje obrtne pravice in ni mnogo upanja, da bi se stanje popravilo v takem času, kakor se je poslabšalo.

NAŠ NARAŠČAJ.

Skrb za vzgojo obrtniškega naraščaja je ena tistih nalog, ki ji zbornica posveča dokaj pažnjo. Po statističnih podatkih bi bilo pri združenih zborničnega območja v letu 1936. vpisanih okroglo 8200 pomočnikov in 6800 vajencev. Točne številke zbornica na žalost ni mogla zbrati, ker ji nekatera združenja iz malomarnosti niso poslala podatkov. Od tega števila vajencev obiskuje obrtne nadaljevalne šole 4728 vajencev. Za obrtno nadaljevalne šole prispeva zbornica svoj delež v gotovini in v učnih knjigah v okviru svojega proračuna in denarnih sredstev. Skušna pa uveljaviti svoj vpliv tudi na obrtno-nadaljevalne šole v tem pogledu, da bi se pouk prilagodil praktičnim potrebam in da bi se v teh šolah uvedel čim intenzivnejši pouk po posebno spsobnih rokodelskih mojstrih. Prizadevanje zbornice gre tudi za to, da se specializira naše šolstvo po strokah. Razen srednje tehnične šole v Ljubljani in tekstilne šole v Kranju nimamo pri nas, drugje menda ni boljše, nobenih obrtno-strokovnih šol. Do čim izkazuje — hvala Bogu — statistika porast naših osnovnih šol — v primeru z letom 1919. — za 100 od sto, naših srednjih šol za 180 od sto ter našega visokošolskega naraščaja za 350 od sto, — nimamo v državi niti ene šole za našo avtohtono lesno obrt, za našo dobro razvito usnjarsko odn. mlinarsko obrt in industrijo itd. Posluževati se moramo tujezemcev, dokler se

naši sinovi ne izšolajo na inozemskih učiteljskih, — absolventi srednjih šol, med temi 1800 učiteljev in absolventi univerz pa medtem čakajo leta in leta na kruh.

MOJSTRSKI IZPITI

Institucija mojstrskih izpitov, ki se v okviru zbornične mojstrske izpitne komisije vršijo na sedežih okrajnih odborov obrtniških združenj t. j. v Ljubljani, Celju, Novem mestu in Mariboru, je pokazala, da je uvedba mojstrskih izpitov potrebna, da pa jih je treba le še izpopolniti. In to glede na pripravo kandidatov, ki naj se jim preskrbijo posebne strokovne učne knjige in se jim na ta način omogoči intenzivni študij za najvažnejši izpit njihove usposobljenosti tik pred vstopom v praktično življenje kot rokodelski mojstri. V letu 1936. je pri vseh zborničnih komisijah delalo izpit 831 kandidatov, ni ga pa opravilo 110, tako da je skupno opravilo izpit 721 kandidatov. Po uspehih prejšnjih let sodeč, se je priprava kandidatov za izpit izboljšala in s tem tudi rezultat izpitov.

POSPEŠEVANJE OBRTI.

Zbornični zavod za pospeševanje obrta v Ljubljani s svojo poslovalnico v Mariboru je priredil v letu 1936 29 tečajev, od katerih 11 v Ljubljani, 9 v Mariboru, 3 v Celju, po enega pa v Škofji Loki, Kamniku, Ljutomeru, Apačah, Murški Soboti in št. Lenartu v Slov. goricah. Te tečaje je obiskovalo 923 udeležencev. Večina tečajev se je vršila brezplačno. Poleg tega je zavod denarno podpril štiri tečaje in 7 prireditev v obliki obrtnih razstav, štirinajstim posilecem je z izdatno denarno podporo omogočil strokovno izpopolnitev v inozemstvu, v 5 slučajih pa je izdal podpore za poučna potovanja v inozemstvo.

OBRTNA ZAKONODAJA.

V pogledu obrtne zakonodaje bi bilo pomniti, da dosedaj še ni izšlo mnogo pravnih, ki jih predpisuje obrtni zakon. Lansko leto pa je izšla važna uredba o ureditvi razmerja učencev napram številu pomočnikov in trgovinskih in rokodelskih obratih ter delavnicah, v katerih se opravljajo rokodelski obrti. Po tej uredbi smejo biti istočasno na učenju: 1. po 1 učenec, če dela obrtnik sam ali z 1 pomočnikom; 2. po 2 učenca, če je v obratu 2—5 pomočnikov; 3. po 3 učenci, če je v obratu po 6—10 pomočnikov; 4. po 4 učenci, če je v obratu

več kot 10 pomočnikov. Glede te uredbe bo zbornica še zavzela svoje stališče zaradi izvajanja v praksi, kakor tudi glede izprememb in dopolnitev po predlogih raznih rokodelskih strok. Izšla je tudi uredba o izpremembah in dopolnitvah spiska rokodelskih obrtov po § 23 ob. z. in v zvezi z njo nova uredba o sorodnih obrtih. Na podlagi novega spiska rokodelskih obrtov je nekaj obrtov postalo rokodelskih. To so elektromehaniki, sitarji, rešetarji, izdelovalci čolnov, ladijski tesarji, pletilci, izdelovalci steznikov in pasov, kožuharji, fotografi, ki delajo za znanstvene in zdravniške namene. Za obrte, ki so s to uredbo šele postali rokodelski, omogoča uredba osebam, ki so bile zaposlene v dotičnih obrtih 5 ali več let, izvrševati obrt brez mojstrskega izpita, če prijavijo obrt v letu dni po uveljavitvi te uredbe, to je do 30. aprila 1937. Ta ugodnost velja torej samo za nastete obrte in ne za druge, ki so že od nekdaj uzakonjeni kot rokodelski.

V ORGANIZATORIČNEM OŽIRU:

smatram za potrebno naglasiti, da je vsled padeca števila obrtništva, vsled poslabšanja eksistenčnega stanja istega, nič manj pa tudi vsled rastočih obvez zamrzlih kreditnih prilik in nazadujoče zaposlenosti, nastala potreba individualne, gospodarskim in geografičnim prilikam ustrežajoče komasacije združenj. Ne želimo, da se eliminirajo močna, življenja sposobna strokovna ali sorodna združenja, ne moremo pa tolerirati dalje združenj, ki ne morejo ne živeti, ne umreti. V zvezi s tem bo treba tudi načeti vprašanje obstoja štirih okrajnih odborov, njih morebitno restringacijo ali pa tako finančno fundacijo, da bodo ti res predstavljali avtoritativen faktor v obrtni organizaciji.

KONČNA BESEDA.

Sestav nove zbornice daje upanje, da se bo delo v nji mimo partizanskih ambicij in sličnih pomislekov posameznikov vršilo v pravcu borbe za izboljšanje eksistenčnih pogojev obrtnega stanu. Zaupajte svojim organizacijam in spodite volkove v ovčji obliki, ki vam pod strankarsko krinko ponujajo in vsiljujejo svoje prazne vabe. Ohranite zvestobo svoji zadrugi in svojemu obrtnemu društvu ter zaupajte, da bosta Zbornica in Zveza obrtnih društev tudi odsej neomajno stala na braniku celokupnih obrtniških interesov.

mного uspešno, ker se šušmarstvo izvaja dalje, celo pod zaščito samih — članov, namesto da bi ga v interesu solidne obrti zatirali. Združenje je izvedlo mnogo akcij v korist el. obrti: snuje poverjeništa v Celju in Mariboru, sestavlja sporazum glede enotne dobave el. toka, doseglo je preložitve znane uredbe o uporabi tokovodnikov, sodelovalo je pri osnutku zakona za elektr. Dravske banovine. V okrajne odbore sta bila določena g. Mihelčič in g. Pinterič. Predloženi so bili tudi nekateri samostojni predlogi glede ugodnosti oddaje elektr. toka po znižani ceni in zahteva po zakonu proti šušmarstvu, ki naj bi tudi združenjem priznal eksekutivne pravice. Odbor tudi sicer uspešno deluje, tako n. pr. v propagandi za lastno glasilo, »Elektrotehniški Vestnik«, ki je izvrstno urejena strokovna publikacija; prireja vsako leto posebne tečaje za vajence itd.

× Slovensko obrtno društvo v Celju je imelo 18. t. m. svoj 45. redni letni občni zbor v prostorih Obrtnega doma v Celju. Zborovanje je vodil dolgoletni društveni predsednik g. Vinko Kukovec.

Iz poročil funkcionarjev posnemamo, da društvo prav intenzivno deluje. Na vseh večjih posvetovanjih gospodarskih krogov je preteklo leto sodelovalo po svojih zastopnikih. Društvo je tudi sklicalo razne ankete in posvetovanja, na katerih se je razpravljalo o izboljšanju položaja obrtniškega stanu.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika dosedanj predsednik g. Kukovec, ki je med obrtništvom v Celju zelo priljubljen in uživa velik ugled. Nadalje je bil izvoljen za nadaljnja tri leta stari odbor, ki se je izpopolnil z nekaterimi novimi močmi.

Društvo je bilo ustanovljeno že leta 1893, ter ima danes za seboj že 44 let delovanja. Dejstvo, da se je društvo osnovalo v času najhujšega preganjanja slovenskega življa v Celju, kaže, da so imeli ustanovitelji z g. Dragotinom Hribarjem na čelu mnogo poguma. Niso se strašili najtežjih žrtev ter so z vsemi močmi prišli za plug in izorali ledino. Tri leta pred ustanovitvijo Občeslovenskega obrtnega društva v Celju, kakor se je prej imenovalo, je bilo ustanovljeno v Celju nemško Celjsko obrtno društvo, ki je imelo namen pomagati izriniti slovensko obrtništvu iz Celja in tako tudi gospodarsko zavladati v Celju. To pa jim ni uspelo ravno zaradi ustanovitve slovenskega stanovskega društva.

× Združenje čevljarjev za sodni okraj Litija v Zagorju je imelo 15. februarja svoje 17. redno letno skupščino, katere se je udeležilo 22 zadržnikov. V zastopstvu Okrožnega odbora v Ljubljani je bil nav-

zoč komisar g. Battelino Vinko. — Ob tej priliki si oglejmo, kako je združenje razvijalo svoje delo, kako je napredovalo in kako zadnje čase nazaduje. Ustanovni občni zbor se je vršil 4. sept. 1921. pod vodstvom takratnega komisarja sreske izpostave v Litiji g. Kobala. Do 1. 1925 je bil v načelstvu pokojni čevljarji mojster Karol Flisek. Ob ustanovitvi je zadruga štela 34 zadržnih članov. Leta 1925. je bil izvoljen za načelnika Krenčič Franjo, ki vodi še danes združenje. Zadruga se je lepo razvijala, tako da je koncem leta 1925 štela že 50 članov, naslednja leta pa je dosegla celo 61 članov. Vsled nastale gospodarske krize in pa novoustanovljenih podružnic »Bate«, je začelo leta 1930 rapidno padati tako članstvo kot pomožno osebje. Dočim je bilo zaposlenih leta 1929 še 44 pomočnikov in 52 vajencev, se je do leta 1930 to število znižalo na 24 pomočnikov in 33 vajencev. V preteklem letu je združenje štelo 45 članov z 12 pomočniki in 14 vajenci. Navidezno je združenje napredovalo na članstvo, vendar je slika bolj žalostna. Priglasili so obrt pomočniki, ki niso našli drugje zaposlenja, prijavi so se šušmarji, ki so svojo obrt tudi doslej nemoteno izvrševali. Vsi pričakujejo, da bodo sedaj zaslužili vsaj za najskromnejšo prehrano. Želeli bi bilo, da se bi njihove skromne želje izpolnile. Upanje je danes tudi nekaj vredno. Dve tretjine vseh zadržnikov je danes brez zaslužka. Vsled brezmejnega naraščanja šušmarstva in krošnjarstva (ki jim ga žal dovoljuje § 18. o. z.), je navezana ona peščica obrtnikov, ki je še zaposlena, samo na krparijo, ki ne donša nobenega zaslužka. Kolikor se niso popolnoma uničili čevljarje obrti veleobrati, njihove podružnice in popravilnice, ji bodo zadali poslednji udarec šušmarji in krošnjarji, ako se v zadnjem trenutku ne ustavi in prepove tako izvrševanje čevljarjskega dela.

× Obrtniki oblačilne stroke v Mariboru so imeli v ponedeljek 22. t. m. svojo redno letno skupščino, katere so se udeležili poleg velikega števila članstva še obrtni referent mestne občine g. dr. Milan Senkovič, obrtno-zadružni nadzornik g. Ignac Založnik za ZTOI ter komisar okr. odb. g. Lasič Vinko. Predsednik g. Reicher je v svojem poročilu navajal napore, ki jih je imelo združenje, da je ščitilo interese svojih članov. Uprava si je prizadevala, da je modna revija, prirejena ob priliki lanskega Mariborskega tedna, s sodelovanjem mariborskih obrtnikov oblačilne stroke pokazala visoko strokovno usposobljenost, kar so posetniki laskavo ocenili ter priznali, da ni treba iskati raznih oblačil v inozemstvu. Priznati je treba, da je s tem posnemanja vrednim primerom to združenje pokazalo, kako naj bi tudi ostala združenja skrbela za pospeševanje obrti. — Zadruga uprava se je tudi z vso vnemo prizadevala za odpravo razpaslega šušmarstva in nelojalne konkurence, osobito proti trgovcem s konfekcijo, ki posegajo v krojaški poklic, kar bi jim oblasti ne smele dopuščati. Žal moramo gledati, kako se krojači sami ponujajo konfekcijskim trgovcem ter na ta način uničujejo eksistenco legalnih obrtnikov; pri tem je znatno oškodovano tudi pomožno osebje, ki ne najde zadostnega zaslužka. Nujno je potrebna večja sloga in zavednost, kajti le to so glavni vzroki, da naša obrt hira in propada. Da se bo moglo temu zlu in slabi konjunkturi odopmoči, morajo predvsem obrtniki sami izkazati lojalnost in solidarnost. Tudi naše želje in zahteve bodo v smislu zakonitih pravic ugodnejše vplivale pri merodajnih činitejih. Iz tajniškega poročila g. Pravičiča Martina je razvidno, kako agilen je bil odbor v pretekli poslovni dobi. Posebna pažnja se je posvečala šušmarjem, ki so bili zelo strogo kaznovani. Članov je 213 in sicer 98 krojačev, 72 krojačic, 16 modistinj, 20 šivilj perila, 3 izd. dežnikov ter 4 razni obrti. V preteklem letu je prijavi obrt 17 obrtnikov, med temi največ krojačev, odjavilo pa 15 — največ šivilj. (šušmarstvo! op. ur.) Zaposlitev pomožnega osebja je znašala 55, vajencev pa 170. Blagajniško poročilo je podal g. Zidarič Franjo iz katerega je razviden bodoči proračun, ki znaša 18.000 Din. Delegati v okrajni odbor so gg. Reicher, Štiberec, Lešnik, in Štuhec. Sklep skupščine je, da se učna doba določi na štiri leta. — Združenju krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru čestitamo k uspešnemu delovanju.

× Združenje urarjev in zlatarjev v Mariboru je imelo v nedeljo 28. februarja t. l. dopolne letni zbor. Občnemu zboru je predsedoval podpredsednik g. Jan, ker dosedanji predsednik g. Bureš, zbornični svetnik, ne more več vršiti predsedniških poslov. Članarina je bila določena v štirih kategorijah in sicer od 30 do 240 Din. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Vidovič. Združenje si je prizadevalo, da onemogoči starinarjem in drugim neupravičenim osebam šušmarjenje, ki se vse bolj pojavlja tudi v urarski stroki.

× Združenje obrtnikov krojaške stroke v dravsko banovino s sedežem v Ljubljani je imelo redno letno skupščino v nedeljo v hotelu »Pošti« v Celju. Navzočih je bilo 35 članov izmed 64. Zborovanje je vodil g. Matko Joras. Na pristojna mesta je bila poslana resolucija, v kateri zahtevajo obrtniki krojaške stroke uvrstitve svoje obrti v § 23. obrtnega zakona, da bi s tem postala vezana obrt.

× Slovensko obrtno društvo v Mariboru javlja, da se obrtniškega tabora v Ljutomeru udeleži v večjem številu z avtobusi. Pozivamo mariborsko obrtništvu, da se čimprej prijavi Slovenskemu obrtnemu društvu, da bo zamogo pravočasno preskrbeti prevozna sredstva.

× Šoštanjsko obrtno društvo je z zastopstvi drugih stanovskih društev podvzelo akcijo za omiljenje davčnih bremen in neobhodno in nujno potrebno zaščito slovenskega gospodarstva ter lokalnih interesov šoštanjskih gospodarstvenikov. Močna zavest, medsebojno tovarištvo in složnost nas morejo edino rešiti iz današnjega težkega položaja.

× Obrtno društvo v Konjicah je imelo 7. t. m. svoj redni letni občni zbor pod predsedstvo mfrina Josipa. Zbor je zelo lepo uspel ter pokazal veliko solidarnost in složnost med konjiškimi obrtništvom.

× Obrtno društvo v Laškem je imelo 7. t. m. pod predsedstvom Vavpotiča Franja letni občni zbor. Zborovanje se je vršilo v prostorih g. Perdicha in se ga je udeležilo članstvo polnoštevilno. Ob tej priliki je k društvu pristopilo 20 novih tovarišev, ki so uvideli, da je složno delo in neodvisna organizacija predpogoj za izboljšanje obrtniškega položaja. Na zboru sta bila navzoča predsednik Zveze g. Rebek Josip ter krajevni zbornični svetnik g. Ambrožič. Duša vsega društvenega delovanja je tajnik g. Drago Bernard, briv. mojster v Laškem.

nov. V okviru združenja obstajajo posamezni odseki posameznih strok, ki so se vsi izkazali z uspešnim delom. Kar je redko pri katerem strokovnem združenju, moram ugotoviti na tem mestu, da ti odseki s posebnim zanimanjem proučujejo vse najnovejše pridobitve posameznih strok. — Zborujoči obrtniki so dalje razpravljali o sedanjem položaju. Previsoka davčna odmera, stalno naraščajoče sušmarstvo in industrializacija so dovedli našega obrtnika na rob propada. Odločujoči činitelji ne bi smeli več preslišati obrtniških prošelj, ako hočejo, da bo obrtnik še dalje ostal najmočnejši steber države. Pri volitvah v okrajne odbore so bili delegirani gg. Zelič Franc, Glušič Karel in Goričnik Franc.

× Združenje mizarjev v Celju je pod predsedovanjem g. Vrenka imelo svoj letni občni zbor 7. t. m. Zbornico je zastopal g. Miloš Hohnjec. Uprava je od občnega zbora prejela nalogo, da sestavi minimalni cenik mizarjskih izdelkov.

× Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru je zborovalo 4. marca pod predsedstvom Jakoba Korena, ki si je tekom svojega dolgoletnega načelovanja pridobil mnogo zaslug za mariborsko pekovsko obrt. Uprava se je trudila, da ščiti interese svojega članstva, zlasti še, da odpravi krivični 3.7% davčni dodatek na poslovni promet. Na tem zboru je padel tudi predlog, pač prvi doslej, da se namreč vse živilske stroke priključijo gostinskemu odseku.

× Združenje krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani je zborovalo v nedeljo 7. marca t. l. Zboru so prisostvovali poleg večine članstva še mestni zastopnik g. dr. Frelj, za TOI g. Kavka in drugi. Predsednik g. Može je v svojem poročilu navajal vprašanja o zaščiti krojaške obrti, ki so bila že neštetokrat ugotovljena a doslej še ne rešena. — Tajniško poročilo je obravnavalo ravno tako izčrpno vsa stanovska vprašanja, obsegajoča točno število statistiko gibanja krojaške obrti v Ljubljani, ki nam podaja kaj žalostno sliko. Sprejete so bile enoglasno razne resolucije kot n. pr. glede omejitve industrializacije oblačilne stroke, o prodajanju na drobno tovarniških izdelkov, proti delu v kaznilnicah itd. Po izvolitvi delegatov O. O. je bil sestavljen odbor, ki naj pripravi vse potrebno za sklenitev pomožniške kolektivne pomoči. — Oblačilno združenje v Ljubljani je ena najštevilnejših ustanov v dravski banovini ter vsebuje združenje največ posameznih strok, ki na ta način predstavljajo torej nekaj gospodarski barometer. Kljub najintenzivnejšemu delu odbora in vsega aktivnega članstva, da se katastrofalni položaj v oblačilni stroki omili, je bil napor skoro brezuspešen. Skrajni čas bi bil, da se vsaj lokalne oblasti zgamejo ter s konkretnimi ukrepi zaščitijo domačo oblačilno obrt.

× Združenje steklarjev za dravsko banovino v Celju je imelo v nedeljo v hotelu »Pošti« redno letno skupščino. V združenju je organiziranih 54 steklarjev, pri katerih je zaposlenih 36 pomočnikov. Da bi se zaščitila propadajoča steklarska obrt, so zborovalci zahtevali spremembo § 141. obrtnega zakona v tem smislu, da bi trgovci z mešnim blagom ne smeli delati pri steklarskih izdelkih, predvsem pri šipah.

× Združenje obrtnikov krojaške stroke za dravsko banovino s sedežem v Ljubljani je imelo redno letno skupščino v nedeljo v hotelu »Pošti« v Celju. Navzočih je bilo 35 članov izmed 64. Zborovanje je vodil g. Matko Joras. Na pristojna mesta je bila poslana resolucija, v kateri zahtevajo obrtniki krojaške stroke uvrstitve svoje obrti v § 23. obrtnega zakona, da bi s tem postala vezana obrt.

× Slovensko obrtno društvo v Mariboru javlja, da se obrtniškega tabora v Ljutomeru udeleži v večjem številu z avtobusi. Pozivamo mariborsko obrtništvu, da se čimprej prijavi Slovenskemu obrtnemu društvu, da bo zamogo pravočasno preskrbeti prevozna sredstva.

× Šoštanjsko obrtno društvo je z zastopstvi drugih stanovskih društev podvzelo akcijo za omiljenje davčnih bremen in neobhodno in nujno potrebno zaščito slovenskega gospodarstva ter lokalnih interesov šoštanjskih gospodarstvenikov. Močna zavest, medsebojno tovarištvo in složnost nas morejo edino rešiti iz današnjega težkega položaja.

× Obrtno društvo v Konjicah je imelo 7. t. m. svoj redni letni občni zbor pod predsedstvo mfrina Josipa. Zbor je zelo lepo uspel ter pokazal veliko solidarnost in složnost med konjiškimi obrtništvom.

× Obrtno društvo v Laškem je imelo 7. t. m. pod predsedstvom Vavpotiča Franja letni občni zbor. Zborovanje se je vršilo v prostorih g. Perdicha in se ga je udeležilo članstvo polnoštevilno. Ob tej priliki je k društvu pristopilo 20 novih tovarišev, ki so uvideli, da je složno delo in neodvisna organizacija predpogoj za izboljšanje obrtniškega položaja. Na zboru sta bila navzoča predsednik Zveze g. Rebek Josip ter krajevni zbornični svetnik g. Ambrožič. Duša vsega društvenega delovanja je tajnik g. Drago Bernard, briv. mojster v Laškem.

KLJUČAVNICARSKIM MOJSTROM V PREUDAREK

V sredo 17. marca t. l. se je zbralo v salonu gostilne pri »Levu« v Ljubljani na vabilo strokovnega odbora ključavničarjev preko 40 ključavničarskih mojstrov iz bivše ljubljanske oblasti. Vabilu so se odzvali tudi tovariši zastopniki ključavničarskih mojstrov iz ostalih srezov: oni naj bi v najkrajšem času prevzeli organizacijo strokovnih odborov na sedežih celjske in mariborske oblasti.

Vse stroke, posebno še ključavničarska se morajo boriti z neverjetnimi ovirami, ki imajo svoj prvenstveni vzrok v neslogi, razcepljenosti in nerazumevanju posameznih stanovskih tovarišev za interese svojih kolegov, ki so isti kot interese njega samega. Ta velika napaka, ki ubija existenco slehernega pošteno mislečega in treznega ključavničarja, je rak-rana ključavničarske stroke.

Sklicatelj tega sestanka g. Josip Rebek, ki v okviru Zveze obrtnih društev organizira te strokovne odbore je na osnovi strokovnega referata »O določevanju minimalnih cen in pravilu poštene kalkulacije« drastično preočil zborovalcem, kako se obrtnik-ključavničar malo zaveda, da je temelj poštenega dela in poštenega zaslužka v pravilni in računsko določeni kalkulaciji.

Ključavničar se mora zanimati za gibanje cen surovin in železa, za svojo režijo, svoj zaslužek itd., ne pa na slepo srečo določevati cene in pri tem gledati kako bo svojemu tovarišu konkuriral in mu odvzel delo, ne da bi pomislil pri tem, da izpodkopa sebi tla, jemlje obrti ves ugled poštenega obrtniškega dela in da uničuje existenco tovarišem ključavničarjem.

Zbor je zato definitivno sprejel sklep, po katerem se imajo ravnati vsi ključavničarji. Kdor se ne bi pokoril, tega je treba javno zaznamovati kot škodljivca ključavničarske obrti in iskati možnost, da se ga prisili k disciplinarnosti. Soglasno se je sklenilo, da se v bodoče pri vseh obračunih upošteva poleg ugotovljenega porabljenega materiala, 5—10% pribitka za odpadke pri materialu, efektivne mezde pomočnikov, pri katerih se zaračuna tudi vajenčevo delo od 1.50 do 3. Din za uro; kolikor pač časa je vajenec v uku; mojstrove produktivne ure, ki jih dejansko vrši pri delu se pa morajo računati kot ima najbolj kvalificirani pomočnik od 8. Din navzgor. Na svoto mezd pomočnika, vajenca in mojstra se pa mora dodati najmanj 130% ali 1.30 Din na vsak dinar mezde za upravne stroške najmanjšega ključavničarskega podjetja. S pribitkom 130% na mezde mojster še vedno ni nič zaslužil, pač pa ima samo krite svoje stroške. Zato v bodoče ne sme nobeden ključavničar prodajati pod svojo tvorno ceno, ki jo šele ugotovi na gori označeni način pribitka za upravne stroške. K tvorni ceni je pa dovoljeno zaračunati si svoj zaslužek v iznosu 20% na celoten proračun.

Tovariši ključavničarji! To so naše najskromnejše zahteve ako hočemo še računati na existenco svojih družin in svojih delavnic. Da se držimo teh sklepov smo dolžni celoti, ki je odvisna od disciplinarnosti vsakega posameznika. Ne smemo torej dopuščati, da bi radi nas tudi drugi trpeli!

Na sestanku je padel dalje predlog, da si ključavničarji omisliso posebno periodično glasilo, ki bi ključavničarje sproti obveščalo o cenah, strokovnih poročilih itd. Morebiti bi se priključilo tako prilogo »Obrtnemu Vestniku«, katerega bi ključavničarji redno prejemali. Razpravljalo se je tudi glede ustanovitve posebne gospodarske zadruge za ključavničarje. Ta zadruga bi pred vsem oskrbovala svoje članstvo z dobavo materiala, pri čemer bi bile posebne ugodnosti v ceni, kakor tudi pri kreditiranju. Preko zadruge bi se tudi nabavljali ključavničarski izdelki po dostojnejših cenah kakor sedaj. V ta namen se je določil poseben odbor, ki bo do prihodnjega sestanka pripravil tozadevne podatke.

Delovni strokovni odbor za delokrog bivše ljubljanske oblasti je sestavljen sledeče: g. Majnik, g. Marenčič, g. Podržaj, g. Rebek, g. Turk, g. Vahtar in g. Tešar. Zbor je sklenil, da se sestane v kratkem ponovno z podrobnejšimi referati in predlogi. Tedaj so obvezani vsi vabljeni tovariši, da se vabilu zanesljivo odzovejo. Prosimo jih, naj slede poročilom v »Obrtnem

Vestniku«, ki je strokovnemu odboru dovolil brezplačno objavljati strokovnih vesti.

Gg.: Anton Rebek iz Celja in Franc Kumer iz Maribora bosta medtem prevzela organizacijo strokovne solidarizacije tamkajšnjih ključavničarskih mojstrov.

Zbor je sklenil sklicati v času letošnjega jesenskega velesajma v Ljubljani kongres vseh slovenskih ključavničarskih mojstrov.

Za danes pa opozarjamo naše strokovne tovariše, da bo 25. aprila v Ljubljani širši sestanek ključavničarskih mojstrov iz cele banovine, ki naj poda smernice za bodoče naše gospodarsko udejstvovanje v naši ključavničarski stroki. Pridite in ne zavirajte napredka svojemu lastnemu povdigu!

Strokovni odbor ključavničarskih mojstrov v Ljubljani.

Nova strokovna literatura

Gospodarski in socialni odnosi v Jugoslaviji. Problem stanovskega predstavništva. Ta aktualna socialno-politična študija, pisatelja Hinka Sirovatke je ravnokar izšla. Knjiga se v svojem prvem delu obširno bavi z analizo naših splošnih gospodarskih in društvenih problemov, v drugem delu iznaša problem pravičnega plačila za delo in splošne zaposlitve, v tretjem delu pa obravnava soglasje z družabnimi interesi in njihovega sodelovanja z državo, t. j. o stanovskem predstavništvu. — Knjiga je pisana v lepi hrvaščini, tako da nas prav nič ne moti. Pisec se uvodoma ozira s kritičnim razmotiranjem na novo Uredbo o minimalnih mezdah, pomirjenije in arbitražo, nato sledi predgovor vseuč. prof. g. dr. J. Stefanoviča. Ob zaključku knjige se pisec obrača na delavstvo, ki hoče misliti s svojo glavo, na demokracijo v Jugoslaviji ter podaja končno v grafični obliki pregled k praktični rešitvi problema stanovskega predstavništva v skladu in na osnovah načela politično narodne demokracije. — K temu zelo aktualnemu delu se še posebej povrnemo. — Knjiga stane 50.— Din ter se naročuje pri H. Sirovatka, Zagreb, Hačova ul. 12/III.

Listnica uredništva

Radi pomanjka prostora so izostala v tej številki nekatera aktualna poročila o dogodkih zadnjega časa, ki jih bodo bralci Vestnika gotovo pogrešali. Tako je n. pr. izostalo zanimivo poročilo iz ankete o vajeniškem vprašanju, ki jo je skicala Delavska Zbornica v Ljubljani. Naši poročevalci in cenjeni naročniki širom Slovenije, naj nam zato oprostijo ako ne najdejo v tej številki česar pričakujejo. Prosimo jih naj pošljejo svoja poročila za prihodnjo številko.

Prodamo 30 delnic Zanatske banke.
Naslov v upravi »Obrtnega vestnika«

IV. BRUNČIČ

stavbni in pohištveni pleskar. Izvzuje vsa v ta stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana — Celovška c. 42

JUGOGRAFIKA

IZDELUJE KLISEJE VSEH VRST
Tiskovna in založna družba z o. z.
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 23

ŠPEDICIJA TURK Ljubljana

prevzema:

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. — Telefon inter. 24-59 — Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi s tremi avtomobili po dve, tri, in sedem ton nosilnosti. — Telefon interurban št. 21-57 — Masarykova c. 9 (nasproti tovor. kolodvora)

TRGOVCEM JE ZABRANJENO SPREJEMANJE NAROČIL ZA OBRTRNIKE

Sprejemanje naročil s strani trgovcev se je prakticiralo zlasti pri oblačilni stroki. Ta način poslovanja po obrtnem zakonu mi bil nikdar dovoljen. Banska uprava savske banovine je izdala sedaj z aktom 35.256 VIII. z dne 2. XI. 36. odlok s katerim zabranjuje trgovcem, ki nimajo obrtnega lista, kakršnokoli sprejemanje naročil za obrtniška dela. Trговец ne sme, ne samo sam izvrševati, nego ne sme tudi sprejemati dela, četudi bi ga potem dal obrtniku v delo. Opozarjamo torej vse trgovce in konzumente, da se ravnajo v smislu tega navodila ter svoja naročila izročijo v izdelavo obrtniku samemu.

Naša tržišča

Živina se je nekoliko pocenila. Sedanje cene so: voli I. vrste po 4.50—4.75 din za kg. žive teže. II. vrste po 3.75—4.25, III. po 3.25—3.50. Debele krave so po 3.—4.25 Din; za jlobase po 2.—3., teleta po 6—7, za prašiče so povečane cene za 25%. 1 kg. žive teže znaša 8.50. Pričakovati je povišek na 10. Din. Ta dvig je nastal vsled večjega izvoza v Italijo.

Les: je pridobil na ceni; najvišje cene za vagon so za deske plohi, par. od 16 cm naprej 265. in 305. Din. Za smreko in jelko. Merkantilni les: 125—135. Bukev: deske-plohi, parjeni ostrorobi I. II. 470. in 520. Din.

Hrast: Deske-plohi nedrobjeni boules 890. in 910. Din.

Oreh: Plohi parjeni I. II. 870. in 960. Din.

Parket: hrastovi za m² 45.—48., bukovski 34.—40.

Drva: za 100 kg 12. Din.

Oglje: bukovsko za 100 kg 32.—38. »Cannella« 100 kg 38.—42.

Cene žitu in moki: so popustile: Pšenica: banatska, 78 kg, 2% primesi 153.—155., bačka 78 kg, 2% primesi 155.—156., prekmurska 77 kg, 2% primesi 174.—175.

Koruza: Suh činkvintin, zdrav rešetan 115.—116.

Rž: 72, 2% fec. vagon gornjebačka postaja 138.—140.

Licitacije in dobave

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje prvo javno zmanjšalno of. lic. v skrajšanem roku za obrtniška dela v prizidku Del. doma v Ljubljani: Mizarska dela, instalaterska dela, ključavničarska, steklarska, slikarska, pleskarska, parketerska, tapetniška, pečarska in ostala dela. Natančnejše pogoje prinese Službeni list.

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga

ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

IGNACIJ MAJNIK

SPLOŠNO STROJ. KLJUČAVNICARSTVO
KRANJ — BLEIWEISOVA ULICA ŠT. 29
Rač. pošt. hran. št. 16.061 — Telefon št. 79

PRVO PODJETJE

NA GORENJSKEM

za napravo jeklenih valjnih zastorov

nudi specialno napravo valjnih zastorov kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila

Izdeluje tudi ogrodja za sončne plahte, škarjasta omrežja, štedilnike, železna vrata, okna itd.

Izdelava prvovrstna! Cene zmerne! Postrežba solidna in točna!

Službeni list

Z dne 17. marca prinaša »Uredbo o posebnih pogodbah med poštnimi in telekomunikacijskimi upravami Grčije, Rumunije, Češke, Turčije, in Jugoslavije. — Uredbo o nadzorstvu nad zavarovalnicami. — Prepoved uvoza lovskih strelnih kopic. — Znižanje brzojavne pristojbine med Jugoslavijo, Grčijo in Češko. — Razpis dobave živil za zdravilišče na Golniku. Razglas za dobavo gramoza na progji km 38 do 110 državne ceste št. 50, št. 2 in 28. — Razne objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin.

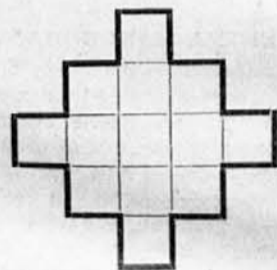
Z dne 20. marca objavlja Uredbo o proizvajanju umetnih in naravnih korigiranih rudninskih vod. — Uredbo o izpremebah in dopolnitvah uredbe o ugodnostih na železnicah in ladjah v državni eksploataciji. — Pravilnik o zaščiti delavcev pri lichenju in barvanju z brizganjem. — Pravilnik stalne komisije za izdelavo in dopolnjevanje jugoslovenske farmakopeje. — Odredba po kateri morajo bratovske skladišnice svoj denar nalagati pri Drž. hipotek. banki.

Z dne 24. marca prinaša Pravilnik za izvrševanje uredbe o vzdrževanju narodnih šol. — Denarne kazni po poslovnem redu za industrijska podjetja. — Objave banske uprave o pobiranju občinskih davčin.

Za kratek čas in razvedrilo

Pravilna rešitev naše zadnje križanke se glasi:

Rebek
Emona
bolan
enako
kanon

To sliko tvori 36 palčk, 4 palčke je treba tako odstraniti, da od 13 kvadratov ostane samo še 8. — Ta je pa malo težja kot dosedanje. — Vsako delo zahteva tudi svoje plačilo, zato bomo kot doslej nagradili nekaj srečnežev, ki bodo izzrebrani. Rešitve pošljite do 30. aprila.

**Poravnajte naročnino
na ček. pol. št. 10.860**

**ZANATSKA
BANKA**

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavnica Din 75,000.000.—
Udeležba države Din 30,000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila
na zastavo državnih vrednostnih
papirjev, delnic Narodne banke
in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun,
katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških
ustanov in organizacij. Izvršuje
vse ostale bančne posle.
Brzojavni naslov: »ZANATSKA«,
Ljubljana — Telefon št. 20-30 —
Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam